

اقتصاد اسلامی

سعید
فواہانی فرید

چراغ
حکمت
دفتر
سی و دوم

اقتصاد اسلامی

سعید فراهانی فرد

ناشر: انتشارات کانون اندیشه جوان

طراح جلد: سید ایمان نوری نجفی

چاپ اول: ۱۳۸۹

شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه

قیمت دوره: ۶۰۰۰۰ تومان

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: سازمان چاپ و انتشارات

کانون اندیشه جوان

سرشناس: فراهانی فرد، سعید، ۱۳۳۷ - گردآورنده، اقتباس‌کننده.

موضوع و نام پدیده: اقتصاد اسلامی / سعید فراهانی فرد.

مشخصات نشر: تهران: کانون اندیشه جوان، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری: ۸۸ ص.

فروست: چلچراغ حکمت، دفتر سی و دوم.

شابک دوره: ۹۷۸-۹۶۴-۲۷۸۸-۰۸-۸ / شابک: ۹۶۴-۲۷۸۸-۰۸-۸

وضعیت فهرست‌نویسی: خنیا

یادداشت: کتابخانه، ص. ۸۷ - ۸۸ همچنین به صورت زبرنویس.

موضوع: مطهری، مرتضی، ۱۲۹۹ - ۱۳۵۸ - نظریه درباره اسلام و اقتصاد

موضوع: اسلام - مبسوطه ها - موضوع: اسلام و اقتصاد

شابک افزوده: چلچراغ حکمت [ج] ۲۱

رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۹ مج ۳۳/۱:۶ BP

رده بندی دیویی: ۲۹۷/۲۸

شماره کتابشناسی ملی: ۲۰۰۵۰۱۶

فروشگاه و نمایشگاه دائمی: تقاطع بزرگراه شهید مدرس و خیابان شهید بهشتی،

پلاک ۵۶ تلفن: ۸۸۷۳۰۱۱۶ - ۸۸۵۰۵۴۰۲

حق چاپ برای ناشر محفوظ است

۱۲ قلمرو دین در امور دنیایی. ۱۴ اسلام و اقتصاد. ۱۴ اقتصاد اسلامی؛ نظام یا علم. ۱۷ تمایز نظام اقتصادی اسلام با سایر نظام‌های اقتصادی.

فصل اول: مبانی نظام اقتصادی اسلام ۱۹

۱۹ مبانی فلسفی و اعتقادی. ۱۹ الف. خندامحوری. ۲۱ ب. جامعیت و همه‌جانبگی. ۲۲ ج. اصالت داشتن فرد و جامعه. ۲۴ د. آزادی اقتصادی. ۲۷ هـ. اجتهادپذیری. ۲۷ و. ارزش. ۲۸ نظریه اول: ذاتی بودن ارزش. ۲۹ نظریه دوم: اعتباری بودن ارزش. ۳۰ نظریه سوم: فایده‌مداری ارزش. ۳۰ نظریه چهارم: کمیایی. ۳۱ نظریه پنجم: کار. ۳۵ مبانی فقهی (کاربردی). ۳۵ الف. مالکیت مختلط. ۳۷ ب. حرمت ربا. ۳۷ یک. اصطلاح معروف. ۳۸ دو. پول مطلوب بالذات نیست. ۳۹ سه. ناسازگاری ربا با طبیعت قرض. ۴۱ اقسام ربا. ۴۳ دلایل اختصاص حرمت ربا به قرض مصرفی. ۴۴ دلایل عمومیت حرمت ربا. ۴۶ ج. ممنوعیت رشوه. ۴۶ د. ممنوعیت احتکار. ۴۷ هـ. منتفی بودن ضرر. ۴۷ و. اصالت فایده. ۴۷ ز. اصالت خیر در مبادلات. ۴۸ ح. ممنوعیت استثمار. ۴۸ ط. حرمت اسراف و تبذیر. ۴۹ مبانی ارزشی. ۴۹ الف. همیاری و تعاون. ۵۲ ب. ارزش کار. ۵۵ ج. ترغیب به توسعه در زندگی. ۵۵ د. درآمد بر پایه مصلحت نه مطلوبیت.

فصل دوم: هدف‌های نظام اقتصادی اسلام ۵۹

۶۰ تربیت و هدایت مردم. ۶۲ قانون‌گرایی. ۶۴ برقراری امنیت. ۶۶ استقلال

اقتصادی. ۶۷ رشد اقتصادی. ۷۰ عدالت اجتماعی - اقتصادی.

فصل سوم: جایگاه دولت در اقتصاد ۷۷

۷۸ اندازه دولت و بخش خصوصی. ۷۹ وظایف و اختیارات دولت. ۸۰

الف. سیاست‌گذاری در جهت هدف‌های نظام. ۸۰ ب. برقراری رفاه

عمومی و تأمین اجتماعی. ۸۲ ج. وضع مالیات. ۸۲ د. بهره‌برداری و اداره

زمین‌های عمومی و انقال.

برای مطالبه بیشتر ۸۵

کتابنامه ۸۷

پیشگفتار

نسل جوان حقیقت‌جوی و پرسش‌گر امروز در پی شناخت و عمق‌بخشی به آموخته‌ها و باورهای دینی خویش است، تا از این رهگذر به بینشی جامع و فراگیر پیرامون مجموعه مسائل فکری، فرهنگی و اجتماعی دست یابد. از این رو منابع مختلفی را می‌کاود، اما عطش دانستن همچنان او را به سوی شناخت بیشتر و بهتر سوق می‌دهد، تا با تکیه بر اندیشه‌های اصیل، هندسه فکری خویش را سامان بخشد.

در میان آثار مکتوب و میراث فاخر اندیشه اسلامی، آثار استاد علامه شهید مرتضی مطهری، به‌عنوان یک چارچوب فکری جامع، معتدل، سالم، عقلانی و قوام‌بخش، می‌تواند جوان امروز و فردای ما را به مسیری مطمئن رهنمون سازد. اصالت، خلاقیت، انصاف، اتقان، رسایی قلم، روانی متن، پاسخ به نیازهای زمانه، ارائه یک منظومه فکری منسجم، نقد منصفانه و دفاع قاطعانه از یافته‌ها و مواضع فکری خویش، از شاخصه‌هایی است که اندیشه‌های علامه شهید را دوام و جلا بخشیده است؛ آن‌سان که نسل جوان و جامعه علمی را به مطالعه و شناخت آرا و اندیشه‌ها و نیز پاسداری از میراث مکتوب او ملتزم می‌سازد.

کانون اندیشه جوان در راستای خواست و علاقه‌مندی نسل نو و به‌منظور پیوند آنان با اندیشه‌های استاد مطهری، مجموعه چلچراغ حکمت را با نکیه بر تمام آثار منتشر شده استاد، در چهل دفتر مستقل فراهم آورده است.

در این مجموعه موضوعی، کوشش شده است:

۱. هر کتاب به تنهایی یک موضوع مستقل را دنبال کند؛
۲. اصل بر به‌گزینی باشد و دیدگاه استاد به‌صورت موضوعی، از تمام آثار مکتوب و همچنین یادداشت‌های منتشر شده، چکیده‌سازی شود؛
۳. دخل و تصرف نگارنده در حد گردآوری، اقتباس، تلخیص، تلفیق و تنظیم مطالب، در ساختاری مشخص و با یک فصل‌بندی نو و جذاب باشد؛
۴. رعایت امانت و حفظ اصالت قلم و بیان استاد، محور تدوین هر اثر قرار بگیرد؛

۵. برای اتقان و اعتبار اثر، همه مطالب به آثار مکتوب شهید مطهری مستند شود و در پاورقی‌ها، خواننده بر حسب مورد به مجموعه آثار (م. آ.)، یادداشت‌ها (یا) و یا آثار مستقل استاد ارجاع داده شود؛

۶. توضیحات نگارنده، جدای از متن و در مقدمه یا پس‌گفتار ارائه شود. چلچراغ حکمت، تنها پلی برای ورود به بوستان سبز اندیشه‌های استاد شهید مطهری است. بی‌شک خواننده جوان و دانش‌پژوه با مطالعه این مجموعه خود را از مطالعه آثار استاد بی‌نیاز نمی‌داند، بلکه در گامی فراتر به مطالعه کتاب‌های ایشان و انس بیشتر با آنها، ترغیب خواهد شد.

تلاش آغازین در طراحی عنوان‌ها و سرفصل‌های این مجموعه و نیز پی‌گیری و نظارت مستمر اعضای شورای علمی چلچراغ حکمت، آقایان عبدالحسین خسروپناه، حمیدرضا شاکرین، محمدعلی داهی‌نژاد، علی ذوعلم و محمدباقر پورامینی (دبیر علمی) و همچنین زحمات مدیر اجرایی طرح آقای عباس رضوانی‌نسب و همکاران ایشان آقایان رضا مصطفوی (سروراستار) و میکانیل نوری را ارج می‌نهمیم.

اثر پیش رو، دفتر اقتصاد اسلامی از مجموعه چلچراغ حکمت است که به همت پژوهشگر ارجمند آقای سعید فراهانی‌فرد و نظارت علمی حجت‌الاسلام ذوعلم فراهم آمده است.

با سپاس از همه کسانی که ما را در جمع‌آوری این مجموعه یاری رسانده‌اند، از نقد و نظر خوانندگان محترم استقبال می‌کنیم و امیدواریم این مجموعه بتواند در افزایش آگاهی و اندیشه نسل جوان و انس آنان با آرا و اندیشه‌های زلال استاد راهگشا باشد.

کانون اندیشه جوان